

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskani se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 289.

V Ljubljani, v torek 16. decembra 1884.

Letnik XII.

Slovako-Slovenci in varnost imetka.

Od Pohorja, 9. decembra.

Znano je, da so ubogim ugarskim Slovincem — tako namreč Slovaki sami sebe imenujejo — vzeli pripomočke, kakoršnih se vsak narod sme posluževati, da zamore napredovati na poti prosvete, omike, vzobraženosti. Naši jednakoimeni bratje ob gorah Karpatskih ne prenehajo kazati na krivico, ki se jim je zgodila in še jo danes morajo trpeti. Eden takšen glas se znova nahaja v njihovem listu „Národné Noviny“ z dne 23. novembra. Sostavek Vam, gosp. vrednik, pošiljam na razpolaganje.

Nedavno je „Tagespost“ Madjarom na srce pokladala, kako da naj skrbijo za Nemce, pri njih bivajoče; a da bode ta opomin zdatnejši, pokazala jim je „pravo strašilo“, ko je napisala: „Die Slovakisierung griff um sich und hat heute noch nicht aufgehört. Dieser geschichtliche Process sollte eine Warnung für die Magyaren sein. Die Deutschen in den nördlichen Comitaten Ungarns, die ihrer Nationalität verlustig gehen, wachsen nicht dem magyarischen Volke zu, sondern dessen Todfeinden, den Slaven.“

Da so Slovani „smrtni sovražniki“ drugim narodom, to zamore reči tisti, kdor slovanskega naroda ne pozna ali govori iz zlobnosti. Kaj je v glavi Graške tete zgornjo trditev rodilo, ne bodemo preiskovali, a nikdo se ne bode zmotil, ako reče, da take stavke narekuje nemirna vest, ker se boji maščevanja. In koliko bode resnice gledé „slovakizovanja“ Nemcev, to se zamore sklepati že iz tega, kar je „Slovenec“ posnel po knjigi Sasinkovej pa tudi iz članka s kraja omenjenega. Evo ga!

Vse proti imetku, proti lastništvu namerjene teorije so se kakor mehurji razbile ob skali dejanskega življenja. Imetek je in ostane željenim dobrom človeka; a da se nam imovina zavaruje, v ta namen so se oživotvorile mnoge institucije, razne naredbe. No te bi se še dale odpraviti; ali kar se ne dá odstraniti, to je do duše ljudske vloženi čut pravni. Na tem pravnem čutu osnovana je tudi ideja nedotakljivosti imetka. Dokler imaš pravico, kakšen predmet smatrati kakor svojo lastnino, dotle te od istega ne sme nikdo siloma ločiti, tebe brani, tebe varuje pozitivni zakon.

Resnica je: nasilniki, tatovi, zlodeji, vkanljivci so bili in bodo. Ali oni so prekrivitelji, a postava je za krivce določila kazen. Pravna država varuje imetek. Toda ta bramba ni in ne more biti tako zdatna, da bi vselej in povsod obvarovala lastnika pred zlovoljo in zločinstvom. Pa jedno bi moralo biti svetim in neodpravljamim, namreč ideja nedotakljivosti lastništva in imetka.

V najnovejših časih čujemo tožbe, da so se prestopki in zločini proti imetku razmnožili v veliki meri. Casopisi prinašajo cele rubrike s poročili o hudodelstvih. Kriminalist in filozof, etnolog in sociolog belijo si glave, kako li bi v okom prišli rastočej nevarnosti gledé imetka. Mi se ne namenimo spuščati v premišljevanja o hudobiji; konečno greši se povsod, kjer bivajo ljudje. Mogoče, da pri nas ni slabše, kakor po drugih državah; možno, da sčasoma dobra policija in pravosodje nadlogo zmanjša. O tem toraj nečemo govoriti. Ali imamo prikazni, ki so važnejši, kakor statistično padanje slučajev pri hudodelstvih. Imamo pred seboj pojave, o katerih se do-

zdeva, da dokazujejo, da se je respekt pred nedotakljivostjo lastništva v celku in v obče znižal gledé veljave, vrednosti, imenitnosti. Njegov „kurs pada“, rekli bi borzijski.

Ne bodemo naštevati prigodkov, kateri spričujejo, da blagajnic ni mogoče hermetičski zapirati pred domačim zlodejem, ali občudovati moramo lahkomišljenost, s kakoršno človeška družba vzprejema dotična poročila! Omenimo samo jeden vzgled.

Pred desetimi leti je vlada v svojo manipulacijo prevzela imetek „Maticе Slovenske“ v znesku 100.000 gold. Mi ne mislimo sedaj tega činú vlade kritikovati z ogleda sposobnosti, kulture in više etičke pravičnosti. Nad tem je že davno cela Evropa — izvzemši mali košček chauvinistiške zemlje — izrekla svojo obsodbo, pri kakoršni ni daljše apelacije. Nas danes zavzema edino le suho privatno-pravno vprašanje o žalovanju vrednem delu. Kakor znano, to „Matica“ ni bila vničena, pač pa so jej onemogočili delovanje. Sto tisoč gold. prevzela je vlada v oskrbovanje, samo naj bi „Matica“ ne mogla zadostovati svojemu namenu, smotru. A vlada doslje v dotično svrhu ni izdala še krajcarja. Tekom desetero let je toraj matični kapital vzrastel na 178.515 gold. in ako obrestujemo od pol do pol leta, kakor je navadno pri denarstvenih zavodih, to glavica danes daje 180.619 gold. To je glavica kulturnega društva. Ti penezi naši so toraj v nekkih rokah. No, da li se tako manipuluje z izročnim imetkom? Je li to spoštovanje pravice lastniške, ako se tekom dolgih deset let niti enkrat manipulant ni pokazal pred lastnikom, da bi dal račun od oskrbovanja? Daleko je od nas misel, da bi kdo le groš od matičnega imetja izneveril — ker to bi bila defraudacija — vendar brez znanja lastnikovega za deset let brez računa manipulovati s tujim kapitalom, to je pač gotovo znamenje, kako blede postaja pri nas ideja o nedotakljivosti imovinske pravice, to pa ravno tam, kjer bi se morala prižigati prva in neskaljena luč spoštovanja pred pravom privatnim. A vrh tega: Skromni zakladi muzejalni in knjižnica ginejo, deloma postali so že brez vrednosti pod sedanjim „oskrbovanjem“. Ne odpira se mar tukaj pred očmi pravnika brezdna prepast, prepad? Ni li to miasma, kužnina, ktera se more razširiti tudi na take kroge, ki so bolj kosmate vesti v obziru na svetost privatnega prava lastniškega in ki bi lahko neljubi postali celó gospodom, kateri še se sedaj naslanjajo na svojo veljavo in moč? In če mogočeneži sami rušijo steber privatnega prava, kje je ostala postava, kje ostaja respekt pred vseobčo obvezajočo silo zakona? Saj so bili že časi, ko so drugi imeli moč v svojih rokah, in mogli bi tudi tako ravnati z ustanovami muzeja, akademije in gledišča madjarskega, kakor se danes ravna s premoženjem „Maticе“, zrušenih šol in pobožnih zadrug. A ti „drugi“ niso govorili o „pravni državi“ in ob ustavi, pač pa so imeli v rokah absolutno vlado, toda oni niso tako manipulovali kakor manipuluje naša ustavna vlada. No, časi se menjajo, a svet se vrti!

Pri vseh narodih so sveto respektovali pravo posmrtnega določila, kaj naj bi se zgodilo s testatorjevimi imetkom. Koliko vrlih in iskrenih ljudi je težko privarčevane groše umirajoč pokladalo na oltar slovenske narodne prosvete, omike, v zaupanji, da postava varuje njihovo zapuščeno voljo. Časnik, po katerem to pišemo, našteva nekatere domoljube, kateri so varčevali jedino s tem namenom, naj bi se sad

njihovega trudoljubljenega življenja porabil za omikanje slovako-slovenskega ljudstva. In eden, ko je umiral, ni hotel verovati poročila, da vlada zapira zavod, za ktereja je bilo dobro sree umirajočega. A kje je cela vrsta drugih? vpraša potem imenovani list. Ti vsi so, v zaupanji na pravico, na idejo nedotekljivosti lastniškega prava, privarčevane vinarje svoje polagali na oltar vzdelanosti omike slovenske. A kaj se je pripetilo z njihovo poslednjo voljo? Ne, tako se ne služi pravičnosti! Marne bile so naše nadeje, brezvspešno upanje, tako jim govori zaostavši sin slovenskega naroda, vi ste živeli in umirali, delali in trudili se brezvspešno! Ni li to grozna misel? Kdo bode v bodoče živel višim idejam? Komu li se bode račilo biti dobrotnikom bodočega pokolenja, prihodnega roda, ako ta ne bode pod zakonom in pravico, ampak pod valovi ovočasne oblasti, moči? Tako mora ideja prava izginjati iz prs ljudstva!

Stresti bi se imela ljudska vest nad takim rušenjem vseobče podlage, principa, ker je razvoj in propad moči, oblasti, omahljivo delo, nad njim morala bi vladati ideja prava. Kadar njegova baklja vgasne, kdo bode potem narodom kazal cesto v noči vspešnega nasilja, ko bode eden preganjal drugega? Smo li mi mar kakor te mikroskopske infuzorije, ki semtertje plavajo in večje požirajo manjše.

Politični boj zamore voditi do okrutnosti in krivic, do preganjanja, razdiranja in nasilja. To je vojskovanje, no privatno pravo ne bi se smelo razdirati, rušiti. Saj še se v krvavi vojski na to ozir jemlje. A nam, v dōbi mira, naši lastni državljani, da, ljudje, ki so pred Bogom in kraljem prisegli, da bodo skrbeli za naš blagor, niso nam v rokah pustili niti cedulke, lističa. Oni ne računijo z grošim našim, puščajo nas umirati in izmirati, vse brez tega, da bi vedeli, kaj se godi z našimi zbirkami, kje je dragi del naš.

Je li svobodno v pravni državi davati takšen vzgled? Ali je to danes princip: kdor si mogočen, jemlji; kdor si vladni, ne puščaj?

Ne, to so nevarni nauki, a mi ne nehajmo klicati: v imenu že samega privatnega prava lastniškega, v imenu človekoljubja in javnega reda, v imenu pravičnosti in spodobnosti, dajte račun o svojem vladarstvu, končajte že enkrat nemilosrčno in okrutno igro s čutom vernozvestega naroda slovenskega!

Uboštvo in liberalizem.

(Konec.)

Nekdaj, ko je vladalo duhovsko robstvo, je skrbela za uboge krščanska ljubezen, zdaj pa, ko je vse svobodomiselnost od pet do glave, imajo pa občine posebno skrb za reveže na glavi in ker ne morejo shajati, se morajo — da postane prizor popolno popoln — vzeti cerkvi zadnji ubožni krajcarji. Kaj pa bode nasledek tega? Nasledek je prav očiten vsakemu, kdor le pozna ljudstvo in njegove razmere.

Duhovnik je bil v občini še vedno najbolj inteligenten; bil je od vseh strank še najbolj neodvisen; bil je najbolj vesten in bil je, če tudi so slabi njegovi prihodki, vendar tuje pomoči še najmanj potreben. Zato je miloščino tudi razdeljeval še najbolj po pravici in po vesti, po potrebi prošnikov ter ni gledal niti na levo niti na desno. Se je li tega

nadejati od naših županov? Nikoli in nikakor ne, ker to mogoče ni.

Naj obrne vsak zgoraj imenovane lastnosti duhovnika na naše župane in naj nam pové, če smemo upanje gojiti, da bode kmetiški župan tako natančno račune vodil, tako vestno in nepristransko miloščino razdeljeval? Kdor ga zamore gojiti, naj ga goji tako zaupanje, mi ga ne moremo, a razmere poznamo gotovo tako dobro kakor jih zamore sploh kdo poznati. Poglejmo v prihodnost; taka-le bode:

Že računov voditi marsikje ali pa večinoma župani ne bodo zmožni; najemati bodo mogli uradnike. Od kod se bodo pa plačevali? Iz ubožne denarnice; koliko bodo ti dobili, dobili bodo ubožni manj. No, pa že zdaj srenje ne morejo revnih preživeti, kako potem? Dalje vzamite in pretehtajte neodvisnost županovo od sosedov, od sorodnikov itd. Naravnost rečeno: Nobeden župan nižjega stanu ni neodvisen in tudi biti ne more. Kaj bodo pa nasledki vsega tega? Župan se bode oziral po potrebi sosedov, sorodovincev, znabiti tudi svoji. Krčme imajo župani večinoma; revež si rad vsaj katerikrat v letu dober dan naredi — saj jih ima tako malo; krčmar pa je dobička vsaki dan potreben. Če je pa župan premožen, ima pa marsikaj prodati, žita itd. Kedaj bode rajši prodal, kakor takrat, ko je denar gotov, da že v žepu. Bodi zadosti. Vsaki naj si podoba slika sam, a bojimo se, da godilo se mu bode kakor nam: Več in dalje kakor se podoba slika, žalostniša postaja, na zadnje ne ostane drugega, kakor čedalje večja tropa revežev in namesto ubožnih denarjev prazen prostor. Bodisi — duhovščina se sme tolažiti, da provzročila tega ni. Bi Bog hotel, da bi se vse to v kratkem ne spolnovalo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. decembra.

Notranje dežele.

Preiskave na *Dunajski univerzi* proti nerodnejšem, ki so nedavno zopet napravili prav hribovski pretep s kolom in nožem med seboj, so se že pričele. Še enkrat zdi se nam potrebno tukaj opomniti, da so tudi letos, kakor ob enakih priložnostih sploh nemški dijaki bili, ki so pretep napravili in na veliko zadovoljnost lahko priznamo, da se Slovani sploh kaj tacega ne vdeležujejo. Ako se življenje teh nemških surovežev opazuje, se mora priznati, da se jih še mnogo hribovskega drži, ki bi bilo jako dobro, ko bi se odpravilo, ker ni več današnjemu času primerno. Tako ti junaki še vedno silno gojijo dvoboj, kterege se tudi s posebno gorečnostjo ob vsaki priliki poslužujejo, za kar bi skoraj vedno par krepkih besedi iz oči v oči povedanih zadostovalo. Tudi med Dunajskimi „buršči“ nahaja se mnogo pretepačev, kakor med kmečkimi fanti, in le-te bo sedaj senat poiskal in kakor se čuje, izključil, da mu ne ogradé cele univerze. Še nekaj taci izgredev, kakor so se lansko leto in letos vršili na Dunaji in dobro ime prve avstrijske univerze bo šlo po vodi.

Na *Českem* svršil se je precej pomenljiv polom v narodno-gospodarskem oziru. Polom v sladkornem obrtu provzročil je več ali manj polom „zavoda za zemljišni kredit“, ki je v svojem padcu mnogo drugih za seboj potegnil in narodno-gospodarstvo silno hudo poškodoval. Nekteri bolj na drobno podučeni pa trdijo, da je „životnostenska banka“ svoj propad sama zakrivila. Državna pomoč se ji bode podelila na ta ali oni način. Najbrž mislijo, da v podobi posojila; sicer ne zarad banke same, pač pa, da se potem posojilu potrtemu narodnemu gospodarstvu in obrtni zopet kviško pomore. Česki poslanci zarad tega mislijo vlado pozivati, naj bi ona na to vplivala, da bo avstro-ogerska banka za Česko deželo nekoliko več storila, kakor se je to do sedaj zgodilo, kar ona čisto lahko stori s tem, ako poviša svoje letne podporne doneske in tako pri „životnostenski banki“ še reši kar se dá rešiti.

Hrvaški ban je v Budapeštu, kjer se bode hrvaški deželni proračun do dobrega premlel, da se po novem letu predloži hrvaškemu deželnemu zboru. Tudi je ondi sedaj govorjenje o nekterih postavah, ktere nimajo še kraljevega potrjenja, da se v potrjenje predlože. Med temi je postava o srbskem vprašanji na Hrvaškem, ktera se je letos ondi s pomočjo narodne stranke napravila. Ker so Srbi postali kolikor toliko zavezniki Hrvatov, jim bo sedaj hrvaški ban za božično potico preskrbel kraljevo potrdilo postave, ktera jim dovoljuje samoupravo v cerkvi in šoli.

Tudi *Ogerska* imela je svojo pravdo z anarhisti v Budapeštu, ktere so bili v teku letošnjega leta ondi prišli in zaprli. Iz te pravde se je dokazalo, da se ravno tako, kakor v Ljubljani, tudi po

Ogerskem anarhizem ni še kdo zna, kako globoko zajedel v delavski stan, da so bili temveč prijati anarhisti le tako zvane tice-selilke, ki se ravna po lepi pesmi „danes tukaj, jutri tam!“ Vsled tega se pač ni bati, da bi se anarhizem ondi dalje razširal. Glavno nalogo v tem oziru dobilo pa bode odsej na dalje Budapeštansko redarstvo, ki bode moralo v prvi vrsti na to gledati, da prestolnica krone sv. Stefana ne bode pribežališče vsake vrste ljudi, ki se bojé luči belega dneva in najraje po noči svoje burke uganjajo in svoj posel opravljajo. Redarstvo bo moralo krepkeje na noge stopiti, da se ne bodo tje kaj naletavali iz Dunaja prepodeni anarhisti, kakor se zbirajo vrabei v proseni njivi. Celó slobodoljubna Švica prišla je do spoznanja, da ni dobro, kjer je preveč anarhistov v deželi in jih je jela deloma izganjati, deloma pa zapirati. Sploh naj bi pa po celi avstro-ogerski državi redarstvo na to gledalo, da bi se potovalnim apostelnom, kakor so Most, Peukert, Waitz in dr. povsod, kamor bi se prikazali, prepovedal vstop v mesto; kajti taki ljudje niso za družega, kakor delavcu za nesrečo. Omamljive njihove besede tirajo jih z vso silo na misli in dejanja, o kterih bi se sicer poštenemu delavcu še sanjalo ne bilo.

Nikomur menda ni še iz spomina odlok naše avstrijske vlade gledé pridobitve plemenitstva vsled podeljenega tega ali onega reda. Nekaj enacega imeli so tudi v ogerskem državnem zboru na dnevnem redu. Pri tej priložnosti oglašil se je poslanec Ugron in je oistro šibal silno razvado, ki se je posebno v poslednjem času po Ogerskem širiti jela, da vsak, kdor že suknjo na škriče nosi, gleda, da bi si pridobil kak red, vsled kterege bi postal „ekscelenca“, ali pa vsaj „kraljevi gospod svetovalec“. Za denar, pravi Ugron, je takim vse dosegljivo, in taki ljudje se ponajajo s kupljenimi redovi, o kterih živa duša ne vé, kaj so dobrega storili in kje so si pridobili zasluge, bodi si za državo ali pa za bližnjega sploh. Kdor ima denar, ima, ako ga le hoče, tudi red. Ne le da je to silno arogantno, da so ljudje kraljevi svetovalci, kterih bi človek v navadnem življenji še ne pogledal ne, temveč je tudi jako smešno, da vsled tega žena takega kraljevega svetovalca na vizitnice brez vse sramote dá tiskati pod njeno ime „kraljeva gospa svetovalka“. Posebno se v tem stroku odlikujejo židje, kterim je za denar na Ogerskem sploh vse dosegljivo. Naj bi se v bodočnosti na to gledalo, da se bodo redovi delili le za resnične zasluge, ki si jih je ta ali oni državlján pridobil za državo, ali pa sploh za narod, ne gledé ali ima denar ali ne. Žal, da se tudi to stran Litave vse preveč jemlje ozir na evenket kovanih zlatov, kedar se delijo tu in tam redovi in tako redko na resnične zasluge, ki si jih je že ta in oni pridobil za narod in domovino.

Vnanje države.

Novo ministerstvo dobili bodo *Rumunci*. Povod krizi je nova sestava kamore, vsled ktere se je ministrom še po starem redu imenovanem primerno zdelo tudi odstopiti in novo sestavo kabineta napraviti. Kralj je odpoved sprejel in ob enem Bratianu naročil, da naj skrbi za sestavo novega kabineta, kar je ministerski predsednik tudi takoj sprejel. Da bil bi novi kabinet drugačne barve, kakor je dosedanj, se ni ravno bati, saj bo imel ravno tistega načelnika, kakor ga je imel dosedaj. Posebno se pa ne bo prav nič spremenilo v zunanji politiki, ktera še vedno, kakor do sedaj ostane v rokah Bratianujevih. Posebne modrosti Bratianu v svoji zunanji politiki nikakor ni razvijal, kajti dolgo časa „plaval“ je med Avstrijo in Rusijo ne vedé, v katero luko naj bi obrnil svoj državni čolnič, da bi se mu ne razbil ob skalovje napačnega postopanja, ki je skrito pod razburjenim valovjem politike. Iz začetka bili so Rumunci največji prijatelji Rusov in to po pravici, kajti Rusi imajo se zahvaliti za oslobojenje iz turške sužnosti. Na to obšla jih je kar čez noč želja po polni samostojnosti in vpeljali so ondi politiko popolne neodvisnosti. Rumunija bila je v političnem oziru prosta. Bratianu pa tudi to ni bilo všeč; bal se je, da bi ne prišla ta ali ona država in bi ne pohrustala rumunskega otoka med slovanskimi državami na Balkanskem polotoku. Bratianu je samostojna prostost presedati jela in jel se je bližati ravno tisti Avstriji, kteri je še malo časa poprej tolikanj sitnosti delal. In tudi še sedaj kljub temu, da sta bila letos naša avstrijska prestolonaslednika izvrstno sprejeta v Bukareštu, rumunska irredenta strastno na to gleda, kako in kje bi Avstriji delala kake sitnosti in zapreke.

Turška vlada je neki silno nezadovoljna z generalguvernerjem v *istočni Rumeliji*, Gavrilom Krestovičem. Povod je ta, ker ga imajo Bolgari kot svojega rojaka prav radi, ga pa turška vlada pisano gleda. Krestović je rojen Bolgar, toraj dobro pozná reve in težave svojega naroda in jih skuša po mogočnosti zlajšati, če mogoče tudi odpraviti. Tudi deželne dohodke skusil je zvišati po vpejlavi deželi ugodne carine s sosednjo Bolgarijo. To je pa Turke posebno v oči zasklelo in so mu poslali državni ukor, kako da se je zamogel podstopiti na svojo roko pogodbo skleniti z Bolgarijo. Vsakdo bo sprevidel, da je guverner Krestović to naredil zarad tega, da bi ubožani deželi na noge pomagal, Turkom, se vé, da ni všeč, ki bi denar raje sami spravili. Tu pač ne bo popred lepše bodočnosti, kakor kadar bode Turek Evropo zapustil ter bodo Slovani rešeni.

Na *Francoskem* je mnogo govorjenja provzročila od nekega starega častnika po časniki objavljena razprava, zakaj so Nemci Francoze v poslednji vojski premagali. Bivši častnik to dokazuje tako temeljito, da mu človek skoraj mora vrjeti. On pravi, da je nemško zmago pridobil le izborni vojaški duh, ki je v nemški vojski in kterege francoska armada pogreša. Nemška armada sestavljena je na podlagi, ki nemškemu narodu ugaja, ki tako rekoč z njim vred dela jedno celoto. Na Francoskem tega ni, za to pa tudi ondi ne bo poprej bolje, in tako dolgo ne bo starega vojnega duha v francoske čete, dokler ondi ne vpeljejo novčenja po prvotnem gáliskem načinu. Še le takrat oživel se bode zopet stari gáliski vojni duh, kterege je med francoskim narodom še vedno polno, v francoski vojski se ga pa tako malo čuti. Vojaški duh se mora ravno tako gojiti, kakor kako drugo reč in dokler ne bo ondi lastnega stanu, v katerem se bo vojaškemu duhu postavilo posebno nalašč zanj vsvarjeno ognjišče, tako dolgo se bo po vrstah francoskih polkov pogrešal tisti duh, kterege Francozi na nemški armadi občudujejo. Naj se francoski domoljubi le nikar ne začudajo preveč v nemško surovost, ki pri vojakihih toliko hvalisanemu vojnemu duhu šotore podpira. Strogost mora biti pri vojakihi, toda ta mora se družiti vedno s plemenitem srcem, ki tudi v poslednjem vozaškem vojaku svojega tovariša vidi, ne pa s surovostjo, kteri bolj ugaja pes, ki vleče veliki boben za godbo, kakor pa ubogi vojak, ako od žeje, truda in težav obnemore in se v obcestni jarek zvrne. Takih naj Francozi ne posnemajo.

O *Gordonu* jelo se novice bolj pogosto dohajati in vse na to kažejo, da se mu nikakor tako slabo ni godilo, kakor se je tu pa tam že o njem poročalo. Pač pa je resnica, da Mahdiju prede na vse strani. Živež mu pohaja, ljudje ga toraj zapuščajo. Tako je pravil begun, ki je en dan pred sv. Barbaro v Korosko pritekel, in je bil šest mesecev Mahdijev vjetnik, sedaj pa, da se mu je posrečilo pred štirinajstimi dnevi pobegniti. Mahdi je vtaborjen v Abongheredu, sto milj severno od Duaima. Tako mu neki že na pičlo gré, da živež svojim vojakom spred ust jemlje, ako ga pri katerem sploh kaj zapazi. Sicer pa mož ponavlja, kar smo o Mahdiju minuli teden pisali.

Hudodelstva in agrarni umori se na *Irskem* vedno bolj množé v poslednjem času; kakor vse kaže, ondi ne bo poprej miru, da se bo angleška sebičnost irskemu gladu umakniti morala in bodo Irci v svoji deželi zopet, kar so bili nekdaj, sami svoji gospodarji, ki se bodo za svoje življenje trudili ter delali za svoje koristi. Sedaj je to ondi ravno narobe. Kmet dela za angleško gospodo, gospodo, ktero malokdaj ali nikoli ne vidi. V severni Kerry zažgali so fenirji gospodarsko poslopje nekemu zakupniku, ki je bil bolj krvoželnemu risu, kakor pa človeku podoban, tako je odiral svojega bližnjega. On sam s celo družino se je z veliko težavo rešil, da niso zgoreli. V Westmetu so napadli dva zakonska, so ju prisilili, da sta pred njimi pokleknila in priseči morala, da nočeta več zakupnikom delati. Kar je prav silno nesramnih zakupnikov imajo fenirji vse zapisane v črnih bukvah in tisti so vsi drug za drugim vsmrteni biti namenjeni. Danes zmanjka tega jutri družega in angleška policija, kakor je sicer navihana in prebrisana, kadar veljá kaki tatvini na sled priti, vendar le fenirjem ne more do živenga. Mogoče je pa tudi, da se jih boji, ker je njihova silna moč znana in se jih za to še rajši ogiblje, namesto da bi jih zasledovala. Sploh se je pa v najnovejšem času jela po Veliki Britaniji premotrati misel, ali bi ne bilo bolje, ko bi se Irska za vedno sama sebi prepustila. Da to ne bode tako lahko, se umé samo po sebi; misel sama na sebi je pa zlatá vredna, ki bi ubogi zeleni Irski mir in božji blagoslov povrnila, kterege je John Bullova sebičnost od ondot pregnala.

Domače novice.

Vmeščenje prevzv. knezo-škofa dr. Jakoba Missie.

(Dalje.)

Kakor smo že včeraj omenili je došlo iz raznih krajev pred in med obedom prevzvišenemu knezo-škofu čez 50 brzozavnih čestitek, ktere hočemo zapored, kakor so došle, tukaj objaviti.

Celovec. V imenu 28 tisoč udov se Vam, prevzvišeni knezoškof, danes z vso vdanostjo in z najblažjimi vošili pokloni odbor družbe sv. Mohora. Ponižno prosimo: Blagoslovite nas, poverjenike in vse družbenike.

Dr. Müller, vodja;

Einšpieler, tajnik.

Lipnica. Die innigsten Segenswünsche vom Gesamtclerus des Dekanates Leibnitz.

Lipnica. Die innigsten Segenswünsche zur Inthronisationsfeier aus dem Schlosse Seggau.

Maribor. Prevzvišeni knez in škof! V imenu Lavantinske škofije, v kateri je vaša zibela tekla, vam k današnji intronizaciji častita stolni kapitel Lavantinski.

Matjašič, stolni prošt.

Dunaj. Rodom panonski Slovenec med Muro in Dravo, vodite izročeno vam žezlo višega dušnega pastirja v beli prestolnici slovenski po vzoru sv. Metodija, prvega vladika panonskega, in verni narod, kateri Vašo prečastnost šteje med svoje častne sinove, bode Vas blagoslavljal po vseh Vaših težkih potih apostolskih. Mozi Bog! Raič.

Kranj. Fara sv. Jurja na Polji s svojimi duhovni Vas o priliki slovesnega umeščenja navdušeno pozdravlja izrekajoč Vam svoje otroško spoštovanje in obljubujoč vsestransko pokorščino in najiskrenejšo ljubezen. Martin Povše, župnik.

Gradec. Unsere ehrfurchtsvollsten Glückwünsche. Die Dompfarre-Geistlichkeit in Graz.

Gradec. Convent und Beneficiat der Elisabethinen unterbreiten die innigsten Segenswünsche.

Gradec. Mit dem ehrerbietigsten Glückwunsche, bittet Gott um lange und glückliche Regierung Euer fürstbischöflichen Gnaden im apostolischen Hirtenamte.

Der dankbare Dominikaner Convent zu Graz.

Dunaj. Ad plurimos annos in honorem Dei et in utilitatem ecclesiae! Profesor Pölzl et P. Aloisius, provincialis.

Dunaj. Ad multos annos! dem hochwürdigsten Protector des katholischen Gesellenvereines.

Gruša.

Gradec. Dem neuen Amtsbruder im neuen Vaterlande wünschet vom ganzen Herzen allen Segen Gottes Fürstbischof von Seckau.

Vinkovce. Bogu na čast, majki cerkvi na slavu, stanu Tvojemu na spas, rodu na diku, novoj domovini na utjehu, na mnoga ljeta, živio! Strahopocitanjem Gušič.

Vorderberg. Ein herzliches Glück „ad multos annos“ vom einstigen Collegen Rösch.

Gradec. Dominus conservet et vivificet Te ac beatum faciat gregemque Tuam custodiat in unitate fidei et vinculo pacis! Stanonik.

Volosca. In tiefster Ehrfurcht bringt Eurer fürstlichen Gnaden die innigsten Glückwünsche dar Baron Reyer, k. k. Minister-Resident.

Gradec. Dioecesis Labacensis exaudita oratione pro bono pastore exultat. Vinculum charitatis pastorem et gregem usque in ultimos dies conjugat! Corpore absens corde praesens

Clerus parochiae suburbanae ad sanctum Andream Graecii.

Birkfeld. Die ehrfurchtsvollsten besten Glückwünsche vom Greistorfer, Pfarrer.

Gradec. Die gestrige 31. Jahresversammlung des Studenten Unterstützungsvereines des ersten Staats-Gymnasiums in Graz entbietet zur Inthronisierung dem langjährigen Gönner und Förderer des Vereines ebenso die herzlichsten Glück- und Segenswünsche, wie der Lehrkörper der Anstalt dem einstigen trefflichen Schüler durch den Präses und Director. Regierungsrath Pauly.

Weiz. Aus aufrichtigem Freundesherzen die innigsten und besten Glücks- und Segenswünsche. Kreisdechant Pichler.

Gradec. Die innigsten Glück- und Segenswünsche bringen Euer fürstbischöflichen Gnaden zur heutigen Huldigungs-Feier in tiefster Ehrfurcht.

Der Regens und die Praefecten des f.-b. Knabenseminars zu Graz.

Radgona. Ehrfurchtsvollste Glückwünsche vom gesammten Clerus des Kreisdekanats-Bezirktes Radkersburg. Tudi od Slovencev presrečna vošila.

Pinterič.

Gradec. Das Seckauer Domkapitel seinem ehemaligen Mitgliede zum Antritt des hohen Amtes als Fürstbischof die ehrfurchtsvollsten Segen- und Glückwünsche. Domdechant Trummer.

Gradec. Zum heutigen Tage wünscht alles Gute und Angenehme für die Zukunft Gottes Segen in Deiner Wirksamkeit. Pfarrer Radler.

Radgona. Celsissime episcopo vale: In tiefer Andacht gedenkt heute fürstbischöflichen Gnaden P. Slander.

Dunaj. Homagiali spiritu aggregor clero ante thronum celsitudinis Tuae reverenter osculans manum, quae benedicet patriae, ac benedicat fidelissimo dioeciesano. Joanni Kulavie.

Gradec. Blagor škofu, čredi v zvezi srečni, verni. Dr. J. Muršec.

Luče. Der Dekanatsclerus von Leutschach übersendet die ehrfurchtsvollsten Glückwünsche „ad multos annos“. Jesch.

Gradec. „Ad multos annos“ der gesellige Verein „Harmonie“. Director Zetter.

(Deputacija profesorjev gimnazije, realke in učiteljske pripravnice) se je danes s svojimi ravnatelji pod vodstvom deželnega šolskega nadzornika g. Jakoba Smoleja poklonila novemu knezo-škofu Ljubljanskemu. Na pristojni pozdrav odgovoril je premilostni knez in škof dr. Jakob Missia prijazno, da ga to jako veseli ne tolikanj zaradi osebe, marveč zaradi stvari same. Zahvaljujem se Vam najprej za častni pozdrav, ki ste ga napravili o mojem prihodu, po učiteljih in šolski mladini; zahvaljujem se potem za današnji poklon. Dandanes veje po šolah dostikrat neki proti-krščanski, zlasti protikatoliški duh; da pri Vas tega še ni, kažete s tem, da ste se potrudili k meni. Kakor z besedo in z dejanjem spoznavate, treba je, da pri vzgojevanji naše mladine morate vzajemno delovati cerkev in šola. Vi iščete duhov, mi tudi, kar je edino potrebno, da se otmejo in zveličajo neumerjoče duše, in v dosego tega namena, prosim Vas, da delujmo skupno na čast Božjo in na blagor naši domovini! — Naj smém, pravi naposled, o tej priliki častitati novoizvoljenemu gosp. deželnemu šolskemu nadzorniku k zdravju še na mnogo leta!

(Odbor c. kr. kmetijske družbe) poklonil se je že včeraj in premil. knezoškof je blagovolil koj vstopiti kot član v družbo. Slava!

(Novi zvonovi) za cerkev Jezusovega Sreca, pripeljani bodo v soboto ob 1/2 2 popoldne in po mil. g. knezoškofu prihodnjo nedeljo ob 10. uri blagoslovljeni. Potem bodo Prevzvišeni sami imeli govor in opravili daritev sv. maše v novi cerkvi.

(Tristo goldinarjev) sprejela je občina Dragatuš za zidanje šole od presvitlega cesarja.

(Višji nadzornik) v tukajšnji c. kr. tovarni za smodke in duhan, gosp. Rezori, prejel je od laške vlade častniški križ kraljevega laškega reda sv. Mauricija in Lazarja. Presvitli cesar dali so mu dovoljenje zanj.

(Mlad tat), Igljč z imenom, fanté pri kakih osmih letih vzel je, kakor pravijo nekaj denarja in je pred zasledovajočom ga redarjem pobegnil v Ljubljano, od koder ga je redar venkaj zlekel in na rotovž peljal.

(Gospa Hočevanjeva) iz Krškega darovala je tukajšnemu Elizabetišči 30 gld.

(Enoletni prostovoljci) postali so častniki v rezervi: gg. Evgen Jabornegg pl. Altenfels, Edvard Detter, Karl Wittmann in Rudolf Thomann, vsi pri 17. pešpolku. Viktor Kočevar pri Celovškem polku baron Dahlen št. 7. Dalje naslednji enoletniki domačega pešpolka pri ptujih polkih: Anton Bianchi pri 7, Viljem Candolini pri 82, Miroslav Blank pri 31, Gustav Stedry pri 65, Ivan Krisper pri 70, Vojteh Vodak pri 90, Josip Kržišnik pri 16, Karol Čibej pri 78, Miroslav Ahn pri 96, in Vladimir Janžekovič pri 78 pešpolku. — Pri loveih: Viktor Pesjak pri 8, Karol Čermak pri 7 batalijonu. — Pri konjiki: Josip Kušar pri 10 dragonskem polku. — Pri topništvu: Avgust Faleschini, Miroslav Majer, Edmund Unger, Ferdinand Alber, Teodor Kornke, Hermann pl. Harbach in Andrej Dominkuš pri 12. poljskem polku.

(Predsednik primorske višje sodnije v Trstu) baron Kemperle, rojen Goričan leta 1811, umrl je v nedeljo zjutraj ob 5. uri. Služboval je na Primorskem, v Dalmaciji, na Beneškem in v Lombardiji, na Dunaji in zopet na Primorskem v raznih dobah jako pravično.

(V blagajnico so vlomili) minoli teden v četrtek-večer v Gorici pri Ritterji tatovi in odnesli 1000 gld.; zlate pa, katerih je bilo veliko ondi spravljениh, so pustili pri miru.

Ljubljanski anarhisti pred sodnijo.

(Dalje.)

Železnikar se na to oglasi in pravi, da so Sadnika zato izključili, ker se je oglašil, da misli novo državo pričeti vstanovljati, kar se jim je nevarno zdelo. Ob enem je bil Sadnik raznaševalec in branjevec prepovedanih tiskovin, katerih je bila Ljubljana takoj polna, kakor hitro je on tje kaj prišel.

Šturm pravi, da Grablowitz obrekuje. On ni Dunajskih anarhistov zločine nikdar odobraval, pač pa javno obsojal in ni nikdar kaj nepostavnega govoril.

Kriegl pravi, da so Sadnika zaradi tega izbacili iz društva, ker je tje kaj prepovedane tiskovine zanašal.

Priča Hönigmann je sedaj tudi že večinoma pozabil, kar je v prediskavi v Ljubljani še prav dobro vedel, kar pa ni čuda, ker mož še celo sam o sebi prav za prav ne vé, h kateri stranki da se prišteva. Brž ko ne, pravi naposled, da ga k radikalni še najbolj srce vleče. V Ljubljani je rekel, da je pri Železnikarju videl prepovedane tiskovine, tukaj pa pravi, da jih ni nikdar videl. Sploh pa Hönigmann danes marsikaj drugače zasuče in prestavi, kar je v Ljubljani govoril.

Proti Hönigmannu Železnikar nima nikakega ugovora, pač pa Tuma sploh, Šturm pa le toliko, da on ni nikdar priporočal programa, ktereja „Zukunft“ priporoča.

Priča Kostelac je bil leta 1884, kadar je k društvu vdrugič pristopil, načelnikov namestnik in za Kriegelnom načelnik. On je rekel, da so bili v društvu govorniki Šturm, Tuma in pozneje tudi Železnikar. Ob času volitev se je začel narodni razpor, in najbolj narodni so bili pevci. Železnikar je bil narodni agitator od leta 1878, pozneje pa omrznil, vendar pa ni bil nemčur. Ko je Sadnik stopil v društvo in je jel zmerno stranko priporočati, oglasila sta se v odborovi seji Tuma in Šturm za radikalno stranko, ki je tudi največ vpliva imela v društvu. Gledé Dunajskih umorov se je Šturm njemu nasproti izrazil, da, če bi bil on znal, da so to taki ljudje, bi se ne bil nikdar nič na to stranko zanašal. Da so Sadnika izključili, pravi on, je vzrok to, kakor so mu ga namreč naznanili, ker je nekemu društvu nekaj izneveril. Železnikar ima ravno take ideje, kakor so bile one, ki so prišle tiskane iz Laškega na Breskvarico v Ljubljani pod naslovom „grozdja“. Sicer pa Železnikar v njegovi navzočnosti ni nikdar nespodobno govoril o državni oblasti. Tudi Šturm pritrди, da on (Šturm) ni nikdar še po sejah v družbinem prostoru ostajal, ali pa prekratno govoril.

Priča Stöckbauer priseže. On je bil član in pet ali šest mesecev celó odbornik. V društvu je bila edinstvo in mir, kajti bila je le ena in to Dunajska stranka (radikalci) zastopana. Kakor sta pa prišla Sadnik in Grablowitz iz Inomosta, je bil takoj razpor. Obe stranki ste mu le površno znani, prav nič pa ne vé, da bi bili po petji kedaj Železnikar, Tuma, Šturm in Kriegl, kakor je Sadnik rekel, notri ostajali in govore imeli; pač pak je slišal o tem govoriti. Gledé narodnega razpora, se zatožencev ni nikdo vanj vtikal. Sadnik je bil le za spoznanje naroden, Grablowitz pa prav nič. Prav za prav pa on sam (priča) o kakem zdatnem narodnem razporu ni nič zapazil. Zakaj da so Sadnika izključili, ne vé, vendar pa ne verjame, da zaradi narodnosti. Stöckbauer potrди svoje izjave v prediskavi, da sam zatožencev ni nikdar slišal nevarno govoriti in mu tudi ne o kakih nevarnih nakanah ni nič znanega, vendar pa pripozná, da bi bilo kaj takega mogoče. Njegov gospodar mu je rekel, da mora iz društva izstopiti, kar je priča tudi storil; zaradi tega so ga potem v „Radical“ dali, Sadnik se je proti njemu pritožil, da ga imenujejo ovaduha; če bi bil on to res, bi jih lahko na Grad spravil. Če je pa Sadnik res rekel, da bo društvo še le videlo, česa da je on zmožen in če je res on v društvo veleizdajske tiskovine prinesel, tega Stöckbauer ne vé.

Priča Trampuš ne vé nič posebnega, ne za, ne proti zatoženim. On je pristaš zmerne stranke in je Sadnika podpiral. V neki krčmi je imel s Šturmom prepir in takrat mu je Šturm neki rekel: „Ti Trampuš si tako neumen, da ti bombaž po glavi raste, ker tako hočeš, oni (Tuma in drugi) hočejo pa drugače.“

Priča Matija Kunc, krojač in urednik „Obrotnikov“, priseže. V Ljubljani stanuje že od leta 1866 in je bil od leta 1871 do 1874 načelnik delavskega društva. Ko je bil on še v društvu, je priznavalo Schulze-Delitz-eva načela. Pozneje je on sam na to delal, da bi se bile v društvu vkoreninile misli o državni pripomoči in splošni volitvi. Tako je bilo društvo toliko časa, dokler ni bilo Peukerta v Ljubljano, kedar je društvo anarhistični duh obsedel. Anarhisti, pravi Kunc, smatrajo za svojo nalogo ves obstoječi red prekucniti. „Ekonomično oslobojenje“ zdi se mu nesmisel in po njegovih mislih tudi večina anarhistov sama ne vé, kaj da to pomeni; mislijo si pa prej ko ne pridobitev ptujega premoženja pod tem izrazom. „Propaganda dela“ ne pomeni drugzega kakor strahovanje, da dosežejo anarhistične svoje namene.

O razmerah zatožencev v društvu mu ni nič znanega; kakor se mu pa dozdeva, si je pa Železnikar največ zaslug pridobil za vspešnost radikalnih nazorov. Kriegla le malo pozna, Šturm je prej ko ne Železnikar zapeljal; tudi o Tumi in Dhü-ju mu ni skoraj nič znanega. Sicer pa tudi o Železnikarju vse, kar vé, le vé, kakor je to od drugih slišal. On sam za svojo osobo smatral ga je zaradi prenapetosti in nedoslednosti za bebeca, kateri bi bil iz gole domišljije ravno tako radpredsednik kaki republiki, kakor kaki katoliški družbi. On bi bil zamogel le pri nevednežih jako škodljiv postati.

Čudavreden se mu zdi vpliv Peukerta in njegove „Zukunft“ na društvo, ki sta mnogo bolj in krepkeje vplivala, kakor pa Most in njegova „Freiheit“.

Prepiri v društvu gledé socijalnih vprašanj pokrivali so se vedno s plaščem vprašanja o narodnostih. Gledé pošiljatve Tržaških tiskovin, pravi Kune, da so bile ondi ideje, kakoršne je razširjal Železnikar in tudi misli, da bi bil Železnikar, če tudi z veliko težavo, vendar-le zmožen kaj takega pisati. O Šturmu pravi, da je prevzel gostilno, da bi si z njo opomogel. Ker so Železnikar in drugi tje kaj zahajali, je morda iz obrtniške prijaznosti v njihov rog trobil.

Kar se tiče Breskvarčnih tiskovin, je Tuma že nekaj dni poprej naznanil, preden so tiste došle, da bodo prišle v Ljubljano; vsaj tako mu je povedal Dekval.

Sodnija pokliče zopet Grablowitza. Na razna vprašanja nekaj nerazumljivega mrmra, kar ga nihče ne razume. Na vprašanje državnega pravdnika, kako se je izrazil Šturm o Železnikarju, pravi Grablowitz, da je Šturm svaril, da naj se Železnikarja ogiblje in ko mu je o priložnosti opomnil, da naj se nanj nikar ne zanaša kajti Železnikar je strahopetnež, je Šturm rekel, da Železnikar ni tak strašljivec, kakor se marsikomu dozdeva; da, ravno on bi marsičesar podvzel, kar bi si sicer nihče ne upal.

Na to se oglasi Šturm in pravi, da se je on s tem izrekom oziral le na Železnikarjevo delovanje pri shodih.

Zagovornik vpraša pričo, če kaj gotovega vé, da bi bil Železnikar zlovoljno vplival na Šturma. Priča pravi, da je Šturm pri Železnikarju delal in je denar od njega dobival. Njemu se zdi, da je Železnikar popolnoma nevaren v družbi ljudi, ki se spoznajo v dnevnem položaji, nevaren pa da bi bil v družbi nevednežev.

Železnikar pravi, da je priča (Kune) jako nečimern človek, ki ga je celó vabil, da bi se bil moral bolj hliniti, potem pa naj bi vstopil v obrtniško društvo, kjer se laglje dá „kaj tajnega“ početi.

Priča Perdan nastopi in priseže. On je bil v društvu štiri do pet mesecev. Pred tremi leti dal mu je bil Dhū nek papir, češ, beri! kar pa ni storil! Sicer pa Perdan nič ne vé.

Priča Justin priseže. On je bil član in pečovodja. On pravi, da so se prepri zaradi narodnosti večkrat vneli, pa so zopet zginili. Zakaj da so Sadnika izobčili, ne vé. Kako da so se člani med saboj razumeli, mu ni kaj posebno znanega. Izstopil je, ker so ga prijeli v „Radikalu“ zaradi tega, da se je priznaval k zmerni stranki.

(Dalje prih.)

Razne reči.

— Drobno delo. Knjigovodja g. H. Spitzer na Dunaji napisal je celi prvi del Goethe-jevega Fausta na dve strani polupolnega papirja in je naslikal podobe cesarskih Veličanstev na ta način, da sta v konturah glavnih risov napisana popolna životopisa njuna. Podoba cesarjeve šteje 14.000, cesaričina 10.000 besedi. To delo je izgotovil umetelnik s prostim očesom v 16 mesecih. V Pragi bode se to izpostavilo.

— Dvoje pisem z 28.000 goldinarji v Brno na Moravsko namenjenih, ni bilo vkrađenih, temveč se je po pomoti med Dunajsko pošto zamešalo.

— V poljski vasi Siedlci se oglasi te dni uradnik iz ruskega ministerstva notranjega in se je podal spremljan od nekoliko vojakov in uradnikov do Bordzilovke, kjer je župnika Polubinskoga zgrabil in cerkev zapečatil. Štiri ure pozneje je nastopil župnik pot v — Astrahan, v prognanstvo. Kaj je li storil? Bajé je unitarcem sv. zakrament podelil. Tako naznanja „Journal de St. Petersburg“, ki umestno podeljevanje zakramentov tudi prištevá k poljskim intrigam.

— Vodja socijalnih demokratov v državnem zboru pruskem, Bebel, kateri je zadnje dni s svojim govorom o proračunu jako zaslovel, tako, da se takoj za Bennigsen-om stavlja je samouk, kakoršnih je malo. Dopršivši domačo šolo izučil se je rezbarstva, a obiskoval vendar še pridno šolo in se učil iz knjig, ktere so mu predložili. Z železno pridnostjo prišel je tako daleč, da govori in piše francoski in angleški. Z lastno silo si je pridobil izomiko, za katero se zahteva gimnazija in vseučilišče. Dasi se je pa učenju vdal z vso dušo svojo, vendar ni zanemarjal svojega rokodelstva, s katerim si je že precejšen kapital prihranil.

— Cerkev Jezusovega Srca, ki se v Parizu na Montmartre sezidáva, stala je že 13 milijonov frankov. Dva milijona je stavbena zaloga in 10 milijonov se bode še potrebovalo, da se stavba dovrši, kar je proračunjeno za leto 1889. 15 milijonov so tedaj že zbrali francoski katoličanje in 10 milijonov se nadejajo z vso gotovostjo nabrati v petih letih, kajti dosedanji mesečni doneski so vedno presegali 100.000 frankov; tako da naberó 2 milijona vsako leto. — Navdušena gorečnost francoskih katoličanov naj tudi nas vzpodbudi, da bi cerkev istega imena tudi pri nas kmalo v vsi svoji krasoti plačana povzdigovala čast božjo.

Telegrami.

Dunaj, 16. decembra. Predsednik v gosposki zbornici izjavi domoljubno zadovoljnost o prevzetji nove zbornice. Zahvaljuje se vladi. posebno pa Taaffeju, nadalje velikim stavbarskim umetnikom, kateri so pripomogli k izvršitvi velikanske monumentalne stavbe in sklene svoj govor s trikratnem „Hoch“ na presvitlega cesarja. Ko so udje izrazili svoje sočutje umrlim članom, naredili so novi udje obljubo ministerskemu predsedniku.

Dunaj, 16. decembra. Ko je bila v Karlovem gledališči predstava že dokončana, nastal je ogenj ondi, kterege so pa še ob pravem času opazili in zadušili. Predstave ne bodo vsled tega nobenega presledka imele.

Dunaj, 16. decembra. Prijeli so uradnega načelnika Baldaya pri „Giro-Cassenvereinu“, ker mu v blagajnici manjka 166.000 goldinarjev.

Tujci.

13. in 14. decembra.

Pri **Maliči**: Stroheim, Sommer, Polak in Quapil, trgovci, z Dunaja. — Karl Robida, trgovec, iz Reke. — Mlekuš, zasebnik, iz Celovea. — Lavrič, posestnik, iz Rakeka. — Menks in Henrik Königstein, trgovca, z Dunaja. — Karl Deutschmann, trgovec, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Julij Weinek in Wolf, trgovca, z Dunaja. — Franc pl. Kubanyi, lekarnar, z materjo, iz Siska. — Schauta, iz Hammerstiela. — Ignacij Lengyel, trgovec, iz Kaniže. — Vid. Diana, rentir, iz Trsta. — Dr. Pitamic, odvetnik, iz Postojne. — Dr. Glantschnigg, odvetnik, iz Celja. — Josip Razboršek, dekan, iz Bleda. — Ignacij Okorn, župnik, iz Senožec.

Pri **Južnem kolodvoru**: Karl Ravnika, iz Bosne. — Vincenij Vipory, uradnik, s sestro, iz Maribora. — Franc Knap, iz Šoštajna. — Janez Urbane, iz Krškega.

Pri **Avstrijskem caru**: Janez Verbais, iz Domžal. — Karl Wald, iz Gredine.

Umrli so:

10. dec. Janez Gostiša, umiroljeni duhovnik, 51 let, Kravja dolina št. 11, jetika. — Viljelma Patz, poštnega kondukterja vdova, 37 let, Stari trg. št. 20, jetika.

12. dec. Liza Kopic, gostija, 83 let, sv. Petra cesta št. 8, oslabljenje. — Janez Wolf recte Peier, akad. slikar, 59 let, umrl potoma v bolnico v Kolodvorskih ulicah, in je bil k sv. Krištofu prepeljan.

13. dec. Jakob Vičič, dninar, 72 let, Hradeckijeva vas št. 2, mrtvoud. — Franc Rozman, delavec, 69 let, sv. Petra cesta št. 27, otrpnjenje pljuč.

V bolnišnici:

11. dec. Marija Belič, gostija, 62 let, pljučnica. — 13. dec. Franc Grošelj, gostič, 70 let, srčna napaka. — Jovana Gorjanc, delavka, 17 let, jetika. — Marija Podlesnik, gostija, 63 let, pljučni edem. — 14. dec. Mihael Omejec, dninar, 24 let, vročinska bolezen.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. decembra.

Papirna renta po 100 gl.	81 gl. 80 kr.
Sreberna	82 „ 90 „
4% avstr. zlata „renta“, davka prosta	104 „ — „
Papirna renta, davka prosta	97 „ — „
Akcije avstr.-ogerske banke	857 „ — „
Kreditne akcije	294 „ 50 „
London	123 „ 35 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 76 „
Francoski napoleond.	9 „ 76 „
Nemške marke	60 „ 20 „

Od 15. decembra.

Ogerska zlata renta 6%	124 gl. — kr.
„ „ 4%	95 „ 75 „
„ „ papirna renta 5%	90 „ 75 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 99 „ 10 „
„ „ Länderbanke	97 „ — „
„ „ avst.-oger. Lloydja v Trstu	568 „ — „
„ „ državne železnice	305 „ 25 „
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	211 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 125 „ 75 „
4% „ „ 1860	500 „ 135 „ 90 „
Državne srečke „ iz l. 1864	100 „ 171 „ 75 „
„ „ „ 1864	50 „ 171 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 180 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 25 „

Ravnokar je izšla in se dobiva v **Katoliški Bukvarni** knjiga:

Mladega Gašparja
življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil

J. S. Gombarov.

(Ponatis iz Slovenca.)

V osmerki 128 str. — Cena 30 kr.

Zahvalo

izrekam v svojem in v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za milo sočutje in tolažbo, ktere so skazovali o bolezni in smrti mojega nepozabljivega soproga

Jakoba Petriča,

posestnika v Vrdu pri Vrhniki,

Posebno se še prisrčno zahvaljujem za podarjene krasne vence, slavni Vrhniki čitalnici, gospodm pevcem za mile nagrobnice, kakor tudi požarni brambi v Vrdu, sploh vsem prijateljem, kateri so se tako obilno vdeležili pogreba mojega soproga.

V Vrdu pri Vrhniki, 14. dec. 1884.

Marija Petrič,
soproga.

Politura

(18) za
mobilije,

ktere se lahko vsakdo posluži, da si zlika svoje stare mobilije, ki se že po prvem likanju svetijo kakor nove. Cena za vsako steklenico 1 gl. 20 kr. proti poštnem povzetju razpošilja

L. Epstein,
Wien, IV., Getreidemarkt 17.

V **Katoliški Bukvarni** v Ljubljani se dobivajo naslednje knjige:

Horae diurnae

Breviarii Romani.

Natis leta 1884 v Ratisboni.

Velikost knjige je 13 cm. in širjava 9 cm., tako da je prav pripravna za v žepu nositi. — Cena vezani knjigi je: v finem črnem šagrinastem usnji z zlato obrezo samo 3 gl.; je pa tudi v bolj priprosti vezili in zalogi in sicer po 2 gl. in 2 gl. 40 kr.

Graduale

de tempore et de sanctis juxta Rituum Sacrosanctae Romanae Ecclesiae cum cantu.

Natis leta 1882.

S pridevkom:

Addimenta

ad Graduale Romanum sive Missae novissimae Sanctorum A. S. R. C. pro ecclesia universalis praescriptae aut aliquibus locis concessae cum cantu.

Natisnjeno leta 1884.

Velja v pol-šagrinastem usnji 3 gl.

Organum comitans

ad

Graduale Romanum

a Haberl et Hanisch.

1884.

Velja v pol-šagrinastem usnji 7 gl. 20 kr.

49 komadov za samo 7 gold. 70 kr.

Žlice, noži in vilice

iz

Britanije-srebra

s fabriškim pečatom.

Silno potrebno za vsako družino!

Čujte, pozor, in strmite!

Za deset let jamčim pismeno vsakemu, kdor si kupi pri meni namizje iz britanije-srebra, katero je poprej več nego 30 goldinarjev veljalo, da mu ostane belo, kakor pravo srebro. Namizje za obed in za desert je iz čistega, težkega in masivnega britanije-srebra, katero je skoraj tolišne vrednosti kakor pravo srebro, ter se sedaj skoraj zastoj le za pravo svojo ceno prodaja.

Garnitura obstoji iz sledečega:

- 6 namiznih nožev z izvrstno jekleno kline,
- 6 pravih anglo-brit. srebrnih vilic,
- 6 masivnih anglo-brit. srebrnih žlic,
- 12 anglo-brit. srebrnih žličic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. srebrna zajemalka za juho,
- 1 masivna anglo-brit. srebrna posnemača za mleko,
- 3 masivne anglo-brit. srebrne žlice za desert,
- 3 prave anglo-brit. srebrne vilice za desert,
- 3 lepe masivne čašice za jajca,
- 1 izvrstno skrinjico za poper ali sladkor,
- 3 tase lepo cizelirane,
- 1 cedilec za čaj najbolj fino,
- 2 lepa svetilnika za salon,
- 1 prekrasna krušnica indiški in kitajski vdolbena.

49 reči, to je, 49 komadov, ki se lahko dobé proti predplači zneska ali pa po poštnem povzetju za 7 gl. 70 kr.

Svarilo! Le ono britanije-srebro je pravo, katero ima zgoraj naveden pečat vtisnjen.

Za dokaz da moja ponudba ni sleparija

se obvežem tukaj javno, vsako blago, katero bi komu všeč ne bilo, brez ugovora nazaj vzeti. Vsak ga sme toraj brez zgube naročiti.

Kdor želi dobrega in solidnega blaga, obrne naj se hitro, dokler je še kaj zaloga, zaupljivo le na

Rabinovics,
Haupt-Depot der Anglo-Britan. Silberfabrik, Wien, II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje prodajam v škatlicah po 15 kr.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.